

JOHAN ÅBERG

MJÖLNARFLICKAN VID
LÜTZEN

Johan Åberg

Mjölnarflickan vid Lützen

«Public Domain»

Åberg J.

Mjölнарflickan vid Lützen / J. Åberg — «Public Domain»,

Содержание

I	5
II	8
III	11
Конец ознакомительного фрагмента.	13

J. O. Åberg

Mjölнарflickan vid Lützen Ett tvåhundraфemtioårigt minne

I

Tidigt en morgon i slutet af oktober månad år 1632 tittade mjölнаren Heinrich Mayer ut genom en af gluggarne på sin på en af kullarne vid Lützen belägna qvarn, gnuggade sig åtskilliga gånger i ögonen och mumlade derefter, sedan han gäspat ett par gånger, som om han ville att munnen skulle gå ur led:

"Ingen förtjenst! Hur ska' jag bära mig åt? Det är de förbannade papisternas skull. Skolmästaren sa' i går, att det går ett rykte att de komma hit igen. Hur var det inte i fjol, när Tilly kom till den här trakten! Ingen förtjenst, ingen förtjenst! Håller det här på länge, så få både Annchen och jag svälta ihjäl. Öl-Göran, puh... puh", utbrast han högre och spottade ut genom gluggen, "hur kom jag att tänka på honom? Oh, nu har jag det. Joseph, pojken min, var ju olyckligtvis med i slaget vid Breitenfeld, men det måste jag till hans heder säga, att inte var han med när Öl-Göran, den Gud fördöme, så fegt öfvergaf sin här och rymde fältet. Pojken stupade som en tapper karl. Hå, hå ja mej; Fastän jag förlorat honom, så är det ändock en tröst att..."

"Halloh, gamle björn", ljöd i detsamma en stark och skroflig karlröst nedifrån, "hvad står du och pratar för slag för dig sjelf? Har du blifvit... ja ja, det gör detsamma! Hvad är det du pratar?"

Den gamle mjölнаren, som på ett långt ifrån behagligt sätt väcktes ur sina tankar af dessa ord, strök luggen ur pannan och såg nedåt med en halft förvånad halft förtretad blick. Sedan han länge med blickarne sökt efter interlokutören och äntligen funnit honom, ropade han, under det hans läppar drogo sig till ett bredt och godmodigt grin:

"Jag hörde nog, att det var du, Mathias."

En kort och tjock karlfigur syntes med detsamma komma fram från en invid qvarnen belägen brädhög. Pustande under sin ofantliga fetma vaggade han fram ända till dess han kom rakt under gluggen, satte derefter en knölig påk bakom sig och lutade sig, stödd på denne, så mycket bakut som han kunde utan att förlora jemnvigten, hvarefter han sade med sin skrufliga röst:

"Det står inte rätt till, vän Heinrich."

"Hvad är det som inte står rätt till", sporde mjölнаren och tog sig eftertänksamt om hakan.

"Äh, begriper du inte hvad jag menar, hva' sa'?"

"Nej, fördöme mig Gud om jag det begriper", svarade Heinrich Mayer buttert. "Det är mycket, som inte står rätt till nu för tiden. Så till exempel ha papisterne..."

"Hvad hin bryr jag mig om papisterne", afbröt Mathias Gründler häftigt. "Den svenske kungen må gerna ta's med dem bäst det honom gitter. Nej, det är någonting annat, som inte står rätt till."

Med dessa ord återtog den hederlige Mathias, hvilkens pussiga ansigte blef mörkare allt eftersom han sjelf rätade upp sig, sin naturliga ställning och stötte knölpåken så våldsamt i marken, att stenar och grus yrde omkring honom. Sedan han på detta sätt ett par gånger gifvit luft åt sin vrede, sade han:

"Jag ger fan papisterne. Nu är det fråga om Annchen, flickan din."

Heinrich Mayer ordentligt hajade till, då han förnam dessa ord. Sedan han väl hemtat sig från både sin förvåning och förskräckelse sporde han:

"Är flickan sjuk då? Nog var hon frisk för en stund sedan, när jag gick hemifrån."

"På den frågan kan jag svara både *ja* och *nej*"; inföll Mathias Gründler och stötte ånyo med knölpåken i marken.

Han hade knappt hunnit få sista ordet öfver läpparne, då Heinrich Mayer försvann från gluggen. Några ögonblick derefter hördes likväl hans klumpiga steg i qvarntrappan och inom några minuter stod den reslige mjölnaren, till kroppen en fullkomlig motsats till Mathias Gründler, nere på marken.

"Hva' fan pratar du för smörja!" skrek Heinrich och borrhade sina hvassa ögon in i Mathias'. "Är du galen, eller..."

"Nej, det är Annchen som är galen", inföll Mathias lugnt, under det han ånyo satte påken bakom ryggen och stödde sig på den.

"Annchen galen", skrek Heinrich Mayer, "vet du hvad du säger, karl?"

"Ja visst, flickan är ju kärleksgalen, vet jag."

"A – h", frampustade Heinrich Mayer långdraget och betydligt lättare om hjertat. "A – h!"

"Men", fortfor Mathias Gründler, och hans blickar mörknade ännu mera, "inte i pojken min. Vårt aftal angående giftermål mellan våra barn går nog i putten."

Nu var det Heinrich Mayers tur att stämman ned den höga tonen.

"Du är bestämdt galen", sade han.

"Ja", svarade Mathias Gründler med en så djupt sorgsen ton, att Heinrich tyckte att det var synd om honom, "jag önskar att jag vore det, så att jag sluppe se all den nesa, som den förbannade papisten drar öfver oss, hederlige karlar, och öfver detta samhälle."

Heinrich Mayer spärrade upp sina ögon så mycket han förmådde.

"Hvad menar du för en papist?" sporde han förvånad.

"Jaså, har du glömt det!"

Mayer sökte både länge och väl i sitt minne, men hur mycket han än ansträngde detsamma kunde han dock ej leta ut hvad kamraten funderade på. Slutligen sade den gamle mjölnaren:

"Om du rätt så hotade att slå ihjäl mig, skulle jag inte kunna gissa mig till hvad du menar för en papist."

"Ah, nu är du kortsynt, Heinrich", svarade Mathias Gründler otåligt.

"Har du glömt Joseph von Bierich?"

Heinrich Mayer hoppade till; under det han skrek så högt han förmådde:

"Ah, nu förstår jag! Du menar den der österrikaren, som vi hittade så svårt sårad två dagar efter slaget vid Breitenfeld, der den satans Tilly måste rymma fältet, och der pojken min fick sin bane?"

Mathias Gründler nickade till en början utan att svara. Slutligen sade han, under det hans stämman blef mera hotande och mörk: "Så är det, vän Heinrich. Vi ha födt upp en orm i vår egen barm. Hvarför läto vi honom inte ligga der han låg?"

"Du vet väl att det var Annchens skull", inföll den gamle mjölnaren dystert. "Hon bad ju så bevekande och när gamle Wolfs hustru Margit också förenade sina böner med hennes, kunde vi inte motstå längre. Det var ju alldeles omöjligt att förutse, att von Bierichs blesyrer skulle vara så svårläkta, att han inte förr än nu kunde resa sig upp. Mer än ett helt år har gubben Wolf varit tvungen att herbergera honom och det har han nog gerna underkastat sig, eftersom officeren är rik, efter hvad jag hört sägas. Jag tror inte, att hvarken Wolf eller hans hustru vilja bli af med papisten ännu på en lång tid. Men", fortfor den gamle mjölnaren, under det han begrundande lät hufvudet sjunka ned mot bröstet, "jag kan inte begripa hur Annchen kunnat sammanträffa med papisten så ofta. Hon är sällan ute och gamle Wolf bor ju i Lützens ytterkant, så att..."

Ett försmädligt leende krusade Mathias Gründlers läppar när han svarade:

"Du är då bra kortsynt. Tror du inte att Annchen kunnat träffa honom annat än om dagarne?"

Heinrich Mayer hoppade ånyo till, och hans grofva väderbitna anlete öfverdrogs af en glödande rodnad, då han med kraftig stämman utslungade dessa ord:

"Skäms du inte, gamle inpiskade räf, att komma fram med dylika förnärmande påståenden! Jag vet nog hvad du syftar på. Du menar, att min dotter haft nattliga möten med vår religionsfiende. Nej, denna skymf är för stark", skrek den gamle mjölnaren hotfullt och gick Mathias Gründler rakt på lifvet, "aldrig trodde jag att du skulle kunna vara så lågsinnad."

"Se så", medlade gubben Gründler, som inom sig sjelf ångrade att han väckt så starka och obehagliga sinnesrörelser hos den gamle hederlige och af alla allmänt omtyckte Heinrich Mayer, "det är kanske icke så farligt som folk pratar."

"Jaså, folk pratar också", mumlade Heinrich Mayer och vacklade några steg baklänges. "Och det skulle inte vara farligt, det", fortfor han med höjd stämma. "Oh, du känner inte till, hvilken olycka det djefvulska pratet kan åstadkomma!"

"Sansa dig", bad Mathias Gründler och fattade gamle Mayers händer. "Om du vill, så ska' vi först undersöka saken innan vi döma."

Dessa ord uttalade Mathias Gründler med så mycken värme, att den gamle mjölnaren genast fann sig lugnare.

"Ja, det ska' vi", svarade han också genast. "Man bör inte döma förr, än man har bevis. Jag var nyss för häftig."

II

I södra utkanten af staden Lützen voro pistolsmeden Wolfs hydda och verkstad belägne. Vid det tillfälle vi inträda i verkstaden, var gubben Wolf ifrigt sysselsatt med att reparera en dyrbar pistol, som han kort förut erhållit till lagning. Gubben betraktade noga det vackra och dyrbara vapnet, i hvars kolf voro inbrända dessa bokstäfver: J. v. B.

"Jaha", muttrade den gamle pistolsmeden för sig sjelf, "det här vapnet är mycket vackert och antagligen förfärdigadt af en wiensk pistolsmed, men nog tror jag att jag skulle kunna göra ett bättre sådant. Kolfven är något för klumpig och..."

"Men, det skjuter bra, ska' ni tro, fader Wolf", afbröt i detsamma en manlig stämman och en högre mansfigur, som bar venstra armen i band, förmörkade dörröppningen. "Jag tror nog att ni skulle kunna göra en lika bra pistol", fortfor den nykomne leende, "men se *bättre*, det tror jag visst inte. Eller kanske att ni anser er kunna öfverträffa gamle Moritz i Prag?"

"Har han gjort vapnet?" sporde Wolf en smula förlägen. "Jag trodde att den var från Wien."

"Nej, Prags förnämste pistolsmed har förfärdigat vapnet på min begäran.

Se här står hans märke."

"Besynnerligt att jag förut inte sett det", utbrast Wolf. "Jag har ju arbetat hos Moritz i åtta år och vet nog hvad han duger till. Han är den skickligaste pistolsmed i Österrike."

"Ja, i Sachsen också", tänkte nykomlingen infalla, men hejdade sig vid en blick på Wolfs snopna ansigte. I stället gick han fram till den gamle pistolsmeden, klappade honom vänligt på axeln och sade med en ton, som han gjorde så mjuk och inställsam som möjligt: "Har ni träffat jungfru Annchen nyligen, fader Wolf?"

Vid denna fråga upplyfte pistolsmeden hufvudet, såg några ögonblick forskande på nykomlingen och sporde derefter:

"Jag förstår inte det förhållande, som råder mellan henne och er, löjtnant von Bierich."

Den unge bleke mannen rodnade starkt och kunde ej svara på en ganska lång stund. Härunder lade Wolf pistolen ifrån sig, satte båda händerna i sidorna och fortfor under det han skarpt fixerade löjtnanten:

"Jag ska' rent ut säga er, att den der förbindelsen inte passar sig."

Under det Joseph von Bierich befann sig i detta brydsamma tillstånd, hade han mekaniskt fattat en lös pistolpipa, den han häftigt vände mellan fingrarna. Då Wolfs senaste ord träffade hans öron, släppte han pipan. Den föll hårdt mot stenläggningen vid dörren och sprang sönder.

"Jo, nu har ni gjort, vackert åt mig", utbrast gamle Wolf, under det en mörk sky af harm drog öfver hans anlete. "Den der pistolen ska' vara färdig om ett par dagar, och..."

"Hjelpes väl med detta", afbröt von Bierich raskt och drog upp ett par guldmynt, dem han lade på verkstadsbordet. "För en så skicklig pistolsmed som ni är, mästare Wolf, ni har ju berättigadt anseende för att vara den skickligaste i Sachsen, blir det väl ingen svårighet att förfärdiga en annan pipa, så att ni må kunna ha vapnet i ordning på bestämd tid."

Detta vädjande till hans skicklighet jemte åsynen af guldet gjorde att mästare Wolf med ens blef mildare till sinnes.

"Åh, jag tänkte inte så illa som orden föllo sig", utbrast han därför och stoppade försigtigt ned guldmynten i sin djupa förskinnficka. "Ser ni, löjtnant von Bierich, jag är en fattig man, såsom ni väl torde ha sett under det år ni varit i mitt hus och därför måste jag noga se på förtjensten. Väl är Margit en duktig qvinna och jag värderar henne också mycket därför... men... men..." stammade han och strök med ena handen öfver läpparne, liksom för att hindra den framträdande förlägenheten... "ja, ja, ni förstår nog, löjtnant, att det är qvinnornas sed att liksom vara om sig och..."

"Ja, jag begriper nog hvad ni menar, fader Wolf", afbröt löjtnanten skrattande. "Men, säg mig, hvad ni menade med att förbindelsen mellan mig och jungfru Annchen, den vackra mjölnardottren, inte passar sig?"

Mäster Wolfs förlägenhet ökades för hvarje minut, och Joseph von Bierich måste därför ännu en gång upprepa sin fråga.

"Vill ni nödvändigt veta det?" sporde mäster Wolf och såg forskande och på samma gång sorgset på löjtnanten.

"Ja!"

"Men om jag sårar och förtörnar eder?"

"Har ingen fara, jag känner mig stark nog att nu kunna möta hvilken motgång som helst, utom en enda."

"Och hvad skulle det vara för en motgång, som ni ej kan bära?" sporde mäster Wolf nyfiken.

"Låt mig behålla den hemligheten för mig sjelf så länge", bad von Bierich. "Fram nu med edra motskäl."

Sedan gamle Wolf en stund hostat och harklat frampustade han slutligen dessa ord:

"Derför att eder ställning är så olika här i lifvet, ska' jag för det första säga er."

Joseph von Bierich tog förbluffad ett par steg tillbaka, under det handen öfverfor det manligt vackra ansigtet.

"Hvad pratar ni nu för galimatias, fader Wolf", utbrast han derpå. "Väl är jag adelsman och rik, men har alltid trott och tror ännu, att deri ej ligger något ondt. Dessutom förmodar jag, att kärleken skall veta att häfva dessa dumma ojemnheter. Tror inte ni också detsamma, mäster Wolf?"

"Er emellan kanhända", svarade den gamle pistolsmeden och aftorkade med afviga handen den svettiga pannan, "men det finnes andra, som också vilja ha sitt ord med i det laget, ska' jag säga."

"Jag känner bara en, och det är Annchens fader, gamle Heinrich Mayer."

"Men jag känner två till, jag", inföll mäster Wolf och betraktade Joseph von Bierich icke utan en djup farhåga.

"Hvilka skulle det vara?" sporde löjtnanten och ryckte obehagligt till.

"Mathias Gründler och hans son Franz."

"Hvad ha de för anspråk?" utbrast löjtnant von Bierich häftigt och såg på mäster Wolf med genomborrande blickar. "Ar det gubben eller sonen, som ska' äkta Annchen?"

"Sonen förstås", svarade mäster Wolf och kunde ej underlåta att le åt Joseph von Bierichs ifver.

"Men, Annchen älskar mig!"

"Det lär inte Heinrich Mayer bry sig det ringaste om", inföll gamle Wolf allvarligt. "Han och Mathias Gründler ha för länge sedan, ja så fort Annchen var född, kommit öfverens om, att Franz och Annchen ska' bli ett äkta par, och det lär nu inte kunna ändras", slutade mäster Wolf med en ton, som lät mer än vanligt sorgsen. "Hvad de båda gubbarne en gång sagt, det stå de vid, så mycket vet jag."

Löjtnant von Bierich hade under mäster Wolfs tal gått ifrigt fram och tillbaka i verkstaden. En ganska lång stund var det tyst der inne. Endast ljudet af löjtnantens steg och mäster Wolfs taktmessiga hammerslag kunde förnimmas.

Under den ifriga gången blef Joseph von Bierich allt mera lugn.

Slutligen stannade han framför mäster Wolf och sporde:

"Är detta allt ni har emot mig?"

"Nej", svarade den gamle pistolsmeden med så lågmäld stämma, att det fordrades löjtnantens fina hörsel för att kunna höra den.

Joseph von Bierich tog ett par steg tillbaka, under det han med sväfvande röst gjorde denna fråga:

"Hvad annat kan det då vara? Jag är riktigt nyfiken att få höra det."

Mäster Wolf stod som på nålar. Han lade genast arbetet ifrån sig, ref sig en stund betänksamt i håret och yttrade derefter:

"Derför att ni är... är... papist."

Löjtnanten gaf till ett gapskratt, och detta förbryllade till den grad mäster Wolf, att han burdus släppte icke allenast hammaren utan äfven den pistoldel han var sysselsatt med att bearbeta.

"Ni skrattar"; sade han harmfullt, "men jag tycker att det inte är någonting att skratta åt."

"Jo visst är det så, hederlige fader Wolf", sade Joseph von Bierich, sedan han väl skrattat ut, "allra helst som jag inte längre är – papist."

Nu var det mäster Wolfs tur att göra stora ögon.

"Inte... pa... pa... pist", stammade han och tog sig om pannan, liksom ville han reda de tankar, som i dessa ögonblick stormade in på honom.

"Nej, fader Wolf", svarade löjtnanten, "under det Annchen skötte mig har hon bragt mig till den öfvertygelsen, att Luthers religion är mera förnuftig än den jag förut stridt för. Kärleken till Annchen har också gjort att jag..."

"Nå, det är en annan sak", utropade mäster Wolf glad, redan innan löjtnanten han tala till punkt. "Då tror jag inte att Heinrich Mayer ska' neka er sin dotter... om... om... han bara törs för Mathias Gründler och dennes son", slutade den gamle pistolsmeden eftertänksamt.

"Törs! Hvarför törs han inte?"

"De ä' så hämndgirige, båda två."

"Låt det bli *min* ensak, fader Wolf", inföll Joseph von Bierich. "Jag har förut tämjdt dylika hämndgiriga naturer, men ett vill jag bedja om, och det är att ni inte talar om det för någon, eho det vara må att jag är lutherskt sinnad. Jag vet nog ändå hur jag ska' handla, så att allt får ett godt slut."

"Topp", svarade mäster Wolf och besvarade Joseph von Bierichs kraftfulla handslag, "ja ska' tiga som muren."

III

Joseph von Bierich hade nyligen inträdt i tjänstgöring vid Tillys här, när denne ryktbare fältherre besegrade danske konungen Kristian den fjerde vid Lutter am Barenberge, en liten by i braunschweizska hertigdömet. Detta fältslag utkämpades år 1626 och dermed var den öfvermodige Kristians deltagande i trettioåriga kriget för alltid slutadt.

Härefter följde von Bierich "den gamle korporalen", som Gustaf II Adolph i sin rättmätiga harm öfver den gräsliga ödeläggelse, som Tilly lät öfvergå Magdeburg, kallade denne papistiske general. Hän ogillade också på det högsta alla de skändligheter, som de kejsrerlige soldaterne öfvade hvart de tågade fram, och sökte för den skull att efter bästa förmåga lindra nöden och afstyra sina underlydandes grymma ofog.

Men som detta måste ske i hemlighet, han skulle annars ha blifvit hållen för en förrädare, kunde Joseph von Bierich naturligtvis icke uppträda med all den kraft han önskade. Hans af naturen goda hjerta led därför dag ifrån dag öfver att han nödgades bevittna de mest upprörande scener.

Född på det stora adliga godset Bierich, ungefär en mil söder om Prag, hvilket gods egdes af hans fader, en gammal före detta rådsherre och sträng katolik, var han sina föräldrars enda barn och i följd deraf ständigt föremål för deras ömmaste omsorger. De husitiska lärorna, som vid tiden för den unge Josephs barndom ånyo började taga fart i Böhmen, motsades så mycket som möjligt af den stränge och katolskt renlärige Arnold von Bierich, som genast vid sonens födelse lät inskrifva honom såsom officer vid ett i Wien förlagdt infanteriregemente.

Gossens milda, nästan qvinliga sinnelag, ett arf efter den kort före hans afresa till hufvudstaden aflidna modern, gjorde dock, att han småningom började eftersinna huruvida icke husiternas läror ändock, hade någon sanning i sig. Detta eftersinnande måste dock ske i största hemlighet, så att hvarken fadren eller kamraterne finge vetskap derom, ty i hvilketdera fallet som helst vore han olycklig. Icke nog med att fängelset och pinbänken väntade honom; när de religiösa lidelserna på ömse sidor hade nått sin höjdpunkt, vore äfven hans framtida bana förstörd. Den stränge fadren skulle också utan tvifvel göra honom arflös.

Under det dessa slitningar marterade Joseph von Bierichs själ kom underrättelsen om Gustaf II Adolphs landstigning på tysk jord till de förtryckte protestanternes hjälp. Denna tidning väckte i Wien ett oerhördt hänlöje, och "snömajestätet", som snart skulle smälta i Söderns brännande solstrålar, var bittida och sent utsatt för de mest ilskna och på samma gång spefulla yttranden.

Joseph von Bierich deltog dock aldrig i dessa skamliga och hånfulla utlätelser, dertill egde han allt för mycken takt, men han vågade ej heller fälla ett enda ord till de förhånades försvar.

Under tiden började Gustaf Adolph den lysande segerbana, som efter endast två år skulle sluta med hans hjeltedöd vid Lützen, men som oaktadt sin korthet ändock gifvit "snömajestätet" ett namn såsom en af mensklighetens störste välgörare, i det att han genom sitt energiska uppträdande tillförsäkrade sina af katolskt våld lidande protestantiske bröder den frihet i sin religionsutöfning, som de så länge under Mansfeld med flere kämpat för.

Underrättelserna om de föraktade svenskarnes oupphörliga segrar väckte till en början knappast någon uppmärksamhet i Wien, der det hötte, att när blott Tilly hunne samla sin kringspridda här, skulle de objudne gästerne snart åter kastas tillbaka öfver Östersjön.

Magdeburgs omenskliga uppbrännande och plundrande väckte naturligtvis oerhördt jubel hos massan af folket i Österrike och dess hufvudstad. De mera sansade, bland hvilka Joseph von Bierich också befann sig, skakade dock på hufvudet och menade på, att detta grymma handlingssätt alls icke kunde vara Gudi behagligt, och väntade för den skull en olycka. Tilly sjelf blef efter Magdeburgs fall mera dyster och sluten. Den lit han alltid tillförne haft till sig sjelf försvann som genom ett trollslag. Han blef vankelmodig i sina beslut och tycktes gång på gång undandra sig ett möte med den konunglige motståndare, om hvilken han förut endast talat med öfvermod. Förgäfves sökte han att

bekämpa de inre förebråelser, som isynnerhet i ensamma stunder anklagade honom för Magdeburgs förstöring. Härar och folk kunde han besegra, men sitt eget hjertas gnagande tillvitelser förmådde han icke bringa till tystnad.

Följden af denna hans obeslutsamhet visade sig snart, då han anföll svenska lägret vid Werben, en liten stad, belägen i Mark-Brandenburg. "Den gamle korporalen" försökte här att taga lägret genom förräderi, men blef sjelf, sedan Gustaf Adolph lyckats få vetskap om förräderiet, så kraftigt tillbakakastad, att han kort derefter såg sig tvungen att lemna landet, allrahelst som lifsmedel började fattas honom och hans folk.

Genom den kort derpå utkämpade drabbningen vid Breitenfeld blef Tilly i grund slagen. Nära var det också, att han blifvit tillfångatagen. Han räddades dock och skyndade som en flykting till Halle, der han af en barberare förbands. Men sorgen öfver det lidna nederlaget gjorde att han grät, naturligtvis på samma gång också af harm och förödmjukelse öfver den motgång, som så oförmodadt drabbat honom.

Af det föregående veta vi, att det var i slaget vid Leipzig eller Breitenfeld, såsom det också kallas efter den plats, der det egentligen stod, som Joseph von Bierich blef svårt sårad. Han hade varit med i de ofantliga fyrkanter, som Tilly skickade ned mot Gustaf Horns flygel och här hade han råkat in i det värsta handgemänget. Flere gånger sårad var han lika många gånger fångad af svenskarne, men lyckades ändock att komma fri. Nära nog dignande af trötthet och blodförlust tillsade honom Tilly sjelf att söka hvilan, och von Bierich ämnade just följa den gamle fältherrens råd, när vägen plötsligt stängdes af en mängd finnar, som under den tappre Stålhandskes befäl anföllo med rasande häftighet.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.